

Overeensstemmelse dermed have udtalt sig i en allerunderdanigst Betænkning til Hans Majestæt Kongen, bifaldtes det ved allerhøieste Resolution 12te August 1834, at der, forsaavidt mindelig Forening ikke kunde opnaaes, blev tilstaaet Hans Jensen af Allindemagle, saafremt han maatte attraae det, fri Proces til ved Rettergang at erholde Spørgsmaalet om hans Berettigelse til paa Grund af Grevinde Danneffolds-Laurvigs Disposition at faae Fæste paa sine Forældres Gaard paakjendt, hvorimod efter de oplyste Omstændigheder Videre ikke fra det Offentliges Side vilde være at foretage i Sagen.

Herefter anlagde Hans Jensen Sag mod Kammerherre Neergaard, men denne frifandtes ved Høiesteretsdom 17de Marts 1837. Det er aldeles ikke oplyst, at det ved denne Dom skulde være afgjort, at Dispositionen ikke paalægger Skjoldnæsholms Eier nogen Forpligtelse, men da den Æneste, der vilde optræde som Sagsøger, ikke ifølge Dispositionen fandtes at kunne sætte sin Paastand igjennem, kan det være aldeles uafgjort, hvad Høiesteret vilde have antaget, dersom Sagsøgeren havde havt større personlige Qualificationer til Fæstet, ligesom det i alt Fald er uafgjort, hvad Høiesteret vilde have antaget, dersom det Offentlige var optraadt som Sagsøger, og havde paastaaet, at han i alt Fald skulde bortfæste Gaarden til en Anden i Overeensstemmelse med Dispositionen. Besvælinger fra Bønderne fornyedes, men ledede ikke til noget Resultat. Saaledes henvistes adskillige Fæstere, der i 1847 anholdt om, at det maatte blive undersøgt, om og hvorvidt Grevinde Danneffolds Disposition var overholdt, ved Cancelliets Resolution af 15de Febr. 1848 til Domstolene, og den forhenværende Indenrigsminister kom, efter et nyt Andragende, i sin Resolution af 21de August 1849 ligeledes til det Resultat, at han ikke ansaa sig beføiet til nogen offentlig Undersøgelse.

VII.

Naar der nu i det Andragende, hvorover Udvalget skal yttre sig, er anholdt om Nedsættelsen af en Undersøgelsescommittee i Genhold til Grundlovens § 50, da have flere af Ud-

valgets Medlemmer ikke havt nogen Tvivl om, at denne Sag er af den Natur, at den kunde gjøres til Gjenstand for en saadan Undersøgelse som den, der omhandles i Grundlovens § 50, og de have og fra først af været tilbøielige til at anbefale Thinget en saadan Commissions Nedsættelse. Andre af Udvalgets Medlemmer have imidlertid, endog affeet fra den Tvivl, der kan reises om Anvendelsen af Grundlovens § 50 i nærværende Sag, ligefrem maattet fra raade Thinget at nedsætte en Undersøgelsescommission. Disse Medlemmer fastholde nemlig den Betragtning, at den offentlige Interesse ved Opretholdelsen af saadanne til Bondestandens Fordeel oprettede Dispositioner som de, hvorom Talen her er, hvilken Interesse skulde bevæge Thinget til at tage sig af Sagen, netop fortrindsviis egner sig til at varetages af Regjeringen. Efter denne Anskuelse vilde Thingets Optraeden i Sagen være en Forbigaaelse af Regjeringen. En saadan Forbigaaelse kunde begrundes derpaa, at Regjeringsautoriteterne hidtil have været uwillige til at indlade sig paa Sagen, idet de kun have henviist den enkelte Klager til Domstolene, hvoraf Folgen har været, at ingen Sagsøger har paataalt Hovedforpligtelsen, nemlig Bondestandens vedvarende Benyttelse til Bondebrug i Overeensstemmelse med de i Dispositionen indeholdte Forpligtelser, forsaavidt disse ei paa lovtlig Maade ere forandrede. Hvis Thinget da, trods en saadan Regjeringsanskuelse, besluttede sig til at nedsætte en Undersøgelsescommission, da vilde et saadant Skridt være Tegnet paa en stærk Opposition, og det maatte afhænge af Thingets almindelige politiske Stilling til Ministeriet, om et saadant enkelt Skridt kunde være tilraadeligt. Men denne Grund til at gaae Regjeringen forbi tør efter de af Indenrigsministeren nu i Udvalget afgivne Erklæringer antages ikke længere at være tilstede, og disse Medlemmer kunne altsaa saa meget mindre tilraade Nedsættelsen af en Undersøgelsescommission.

Udvalget har saaledes forenet sig om at tilraade Thinget til Indenrigsministerens Forsorg at anbefale den Sag, der har fremkaldt det af Rigsdagsmanden for Holbø Amt 1ste Valgfreds indbragte Andragende. Vi formene, at der er skjellig Grund til at foranstalte en of-